

“Pel carrer de Barcelona, l'aigua baixava tenyida de sang”

Què i com recorda vostè aquell matí del 31 de maig de 1938 en que fou bombardejat Granollers?

—Jo tenia 9 anys i era a l'Escola Ferrer i Guàrdia amb les meves germanes Maria Teresa i Paquita, mentre que la més petita, la Montserrat, era a casa. Estàvem pujant l'escala per anar cap a la classe i vaig sentir dues grans explosions. Tothom va quedar esgarriat i va baixar corrent al pati on alguns nens, entre ells, la Paquita, es van escapar. Després vam haver d'esperar que ens vinguessin a buscar, però a la Teresa i a mi, no ens venia a buscar ningú i... Finalment, va venir la tieta Paquita Gonzalvo tota esverada, ens va agafar...

—(...)

—I vam veure en sortir al carrer, al fons, en direcció a la Poxada, una gran fumera negra que ho omplia tot. A casa hi havia com una mena de desgavell, ja que tothom sabia que la mare havia anat a

comprar a plaça i que el pare Josep Maria havia anat a buscar-la, però a les nenes ningú no ens deia res. Tothom callava i anava com esmaperdut, nos ens deixaven anar a la Poxada...

—Com es van assabentar finalment de la mort de la seva mare Maria?

—Una Germana, la Josefina Teòfila, que s'amagava a casa des de feia mesos deia: “Dios mío, por qué no me podía haber pasado a mí?”. Després recordo que em van portar a dinar a Can Pons i, a la tarda, vaig veure una cosa que mai no oblidaré.

—Què va passar?

—Van netejar la plaça de la Poxada i l'aigua baixava per davant de casa nostra al carrer de Barcelona, número 80, totalment vermella, tenyida de sang, ja que aleshores encara hi havia sorra i tot eren pedres per on corria l'aigua. Aleshores, vaig pensar: ‘Aquí hi ha sang de la teva mare’. Després ens van repartir per les cases de diferents tietes fins que el pare es tornà a casar.

—En aquelles dates anteriors a casa seva l'ambient familiar era...

—D'una gran felicitat. La mama i el papa s'estimaven molt. A més, el pare, que vivia la música intensament, jugava molt amb nosaltres: ens explicava contes que s'inventava ell, ens feia el tren, estava per nosaltres... Estava tan enamorat de les seves filles!

—Després, més problemes, oi?

—Sí, la denúncia d'un veí per escoltar la ràdio i el seu empresonament a la Model de Barcelona; el robatori per part d'aquells que es dedicaven a anar per les cases a buscar a la gent que consideraven dolents...

Afortunadament, va haver-hi uns quants granollerins que van mediar pel seu alliberament i el papa va sortir aviat.

—Com es va prendre tot això el seu pare?

—Amb una gran resignació. Jo, mai no el vaig veure destrossat. Al contrari, era tan bona persona que ho perdonava tot. Perdonava tant i estimava tant la vida

que ens va inculcar sempre aquesta manera de ser, malgrat que les hi havien fet molt grosses i a tots els nivells.

—Com va ser la seva vida després de la mort de la seva mare?

—Vam viure temps d'incertesa, ja que hi ha via qui ens volia portar a un internat de monges, sentíem també que hi havia gent que venia a buscar nens que després portaven a Rússia. Afortunadament, després de moltes penalitats, el papa es va casar amb la mama Bernardeta, i novament el pare va poder gaudir d'una gran família en tenir quatre filles més, un fet que va ser sempre molt important per ell, com ho demostrava sempre en les celebracions que fèiem, ja que a can Ruera, érem pobres, però alegres.

—Considera que el seu pare ha estat ben considerat?

—Durant força anys i com era tan innocent i bona persona, no se'l va considerar com mereixia, al contrari, però finalment les coses van canviar i s'ha acabat fent-li justícia, sí,

PACO MONJA

Maria Assumpció Ruera i Casademunt (Granollers, 22-1-1929). Auxiliària administrativa del Col·legi de Gestors de Barcelona. Aquests dies

participa activament en alguns dels actes institucionals que s'han organitzat dins la campanya “Granollers vila oberta a la pau”, i que duu a terme l'Ajuntament amb d'altres entitats com el Museu i l'Associació d'Exinternats del Franquisme per commemorar el 70è aniversari del bombardeig del 31 de maig de 1938. En aquella tràgica data, una de les víctimes de la plaça de la Poxada va ser la seva mare, Maria Casademunt, de 38 anys, i esposa del músic Josep M. Ruera. Aquell dia en què recorda perfectament l'esclat a les 9 i cinc del matí de “dues grans bombes”, era a l'escola Ferrer i Guàrdia del carrer Guayaquil amb les seves germanes Maria Teresa i Paquita, mentre que la petita Montserrat era a casa. Tot ajudant el seu pare en tot allò que va poder per tirar endavant, la Maria Assumpció estudià a l'Escola de la “Senyoreta Brau”, deixeble de la seva iaia Rita, per passar després a l'Escola Montessori, rebent classes de solfeig i piano del seu pare i del mestre Aureli Font. Durant uns quants anys treballà i fins que es va casar a la Gestoria Grané. Posteriorment es traslladà a Terrassa, on va viure durant un temps, i a Matadepera, convertint casa seva en un lloc de trobada de la família Ruera... Vitalista ella, ha superat, “gràcies a l'ajuda de les persones que m'estimen”, un càncer de mama que no l'ha allunyat de les seves múltiples activitats socials i culturals. És casada amb Josep Canals i té tres filles: Dolo i Marta, de 53 anys, i Maria, de 45. ♦

Xavier Solanas

MARIA ASSUMPCIO RUERA

VA PERDRE LA SEVA MARE, MARIA CASADEMUNT, EN EL BOMBARDEIG DE GRANOLLERS DEL 31/5/1938